

Nro. 48.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juniusnak 16-dik napján 1795.
esztendőben.*

Nagy Britannia.

Még most sem tsendesedtenek le egészen a' békételenkedő Hybernusok, nehezen emészthetik meg Gróf *Fitzwilliamnak* tőlök lett vissza hivatását, és kiváltképen azt, hogy a' ministerium meg másolta a' Hyberniai Parlamentomnak tett fogadását. A *Sz. Domonkos* szigetében nagy puiztitást vittek végbe a' fekete emberek. Nem kis nyughatatlanságot okozott a' Londoni kereskedőknek az a' hír, hogy *Brestiából* 20 linea hajók menenek légyen ki a' Britanniai kereskedő hajóknak el rablások végett, mellyre nézve *Hood* admirális ki küldetett eleikbe. *Májusnak* 22 ikén egy nyóltz hadakozó hajókból álló flottával parantsolatott *Cornvallis* admirál, a' *Portsmuthi* kikötő

B b b

helyből a' tágas tengerre ki repülni. A' Londoni fő kormányfzéknek parantsolattyára 5 regement állitatik fel az Amérikai fekete emberekből, melyek Európai hadi tisztek által fognak kormányoztatni.

A' Felséges Római Császár és Angliai király közt szerzett, és mind a' két részről ratifikáltatott, az az, jóvá hagyatott alliántzia, a' múlt hólnapnak 22-ikén terjesztetett a' Parlamentomok eleibe.

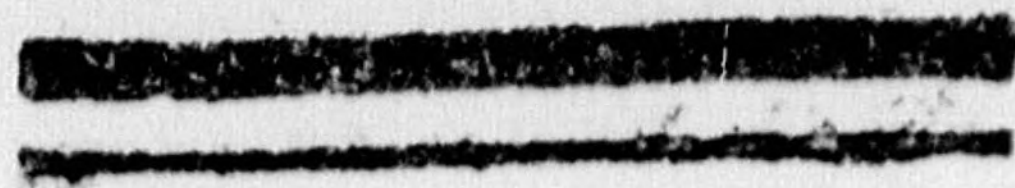
Hastings úrnak meg szabadulását, a' múlt hólnapnak 19-ikén igen gazdag vendégséggel, 's ollyannal inneplette meg a' *Bengáli* klúb, a' minémüt *London* várasa még eddig soha sem látott. 600 személynél több ebédlett a' meg szabadult úrral, utóllýára 50 guinet is ígértek azok, a' kik ezen vendégségben részesülni akartak, még sem kaphattak helyet. A' napkeleti kereskedő Társaság 5000 font sterlinget rendelt esztendőnként *Hastings* úrnak, Indiában való hasznos szolgálattyának meg jutalmazására. A' jelenvaló környülállásokhoz képest szabad kikötő helyekké tette a' Londoni udvar *Glaskovot*, *Hullt* és *Liverpoolt*, a' hová külföldi portékákat is szabad lészzen ezután a' kereskedőknek bé hordani, úgy mindazáltal, hogy a' szokott harmintzadot meg fizessék.

Londonban beszélik, hogy a' múlt esztendőben, *Jun.* első napján történt tengeri tsatában a' *Leviathan* nevű Britanniai hadakozó hajó kemény tallérokkal tüzelt az *Amérika* nevű Fr. hajóra, mellyet akkor vettek észre az *Anglus* matrosok, minekutánna a' nevezett hajót el rablottak, és nagy rakás tallért találtak vólna abban heverni. Úgy mondatik, hogy a' *Leviathan* hajóba, melly egy vólt a' *Tulonban* el vétetett hajók közül, rakta be egy szegény *Frantzia* patrióta, az *Anglusoktól* való félelmében a' maga pénzét, de tsak ugyan meg nem menthette azt a' veszedelemtől.

Német Birodalom.

A' Cs. K. Concommissarius *Hügel* úr azt az elő-
re való jelentést tette a' Regensburgi Diétának,
hogy Ő Császári Felsége nemcsak el kezdette,
hanem szerentsésen folytattya is a' Frantzia nem-
zettel való békességet, mellyről rövid idő múltán
bővebb jelentést fog tétetni. Azt is értésére ad-
ta a' nevezett gyűlésnek, hogy a' Frantziákkal
való békességes alkudózás végett B. *Bartenstein*
az Imperiális tanátsnak Előülője küldetett el, Gr.
Lehrbach pedig a' Császári ministerekkel együtt
az alkunak materéaleját készíti, és semmit sem
mivel a' Státusoknak hírek és meg egyezések nél-
kül. Ismét 50 Római hólnapot ígért a' Német
Birodalom Ő Felségének a' Császárnak. -- A' *Bran-*
deburgiai V. Fejedelem, és a' *Hessen-Casseli Land-*
graf, úgymint a' kik már a' Frantzia némmzettel
meg qékéltek, nem kötelezték magokat a'
reájok esendő résznek le fizetésésre. Az *elsőbb*
három okokkal mentette magát. 1.) A' Frantzia
nemzettel szerzett békességgel, mellynek egyik
tziikkelyében azt ígerte, hogy sem néppel, sem
pénzel nem fogja a' Frantzia nemzetnek ellensé-
geit segíteni. 2.) Mivel a' *Moguntzia* várasának
viszsa vételére fordított költségét még ekkorig sem
fordította vissza a' Birodalom. 3.) Mivel az ész-
ki történhető zenebonáknak el háritása végett még
most is tábori talpon kell hadi népét tartani. —
Az *utólsóbb* is a' Frantziákkal való meg békél-
lésével, 's e' mellett azzal is mentegette magát,
hogy három esztendőktől fogva sokkal több nép-
pel, és pénzel segítette a' Német Birodalmat,
mint sem contingentiája kívánta volna.

A' Német Birodalombéli Státusoknak küldöt-
jeikből álló Commissió következő czikkelyek-
ből álló plánumot készített a' Frantzia nemzettel
való békességnak tárgyaúl. 1) A' békességes al-
kunak el kezdése Ő Császári Felségére bizattatik,
a' múlt Decembernek 22-ikén tett rendelések sze-

rént. 2.) A' békességes tractának ideje is Ő Császári Felségére hagyatik, tsak hogy arra kéretik, hogy ez az idő ne hallasztassék sokára. 3.) A' békességet tárgyzó congressusnak helyét is Ő Császári Felsége határozza meg, mindazáltal leg inkább javasoltatik Frankfurt várasa. 4.) A' Moguntziai és Coloniai Választó Fejedelemség azt projectálja, hogy a' békességnek előjáró pontjaiban a' még elnem vétetett várasokról, úgymint *Luxemburgról* és *Moguntziáról* semmi kérdés ne tétessék. 5.) Azon állapotba helyheztessék vissza a' Német Birodalom, a' mellyben vólt a' Frantzia háború előtt. 6.) A' békességes alkura való concursusra Moguntzia, Saxónia, Austria, Bavária, és vagy Bambergba, vagy Würtzburgum, vagy a' Brémai vagy a' Würtenbergi, vagy a' Hassiai hertzégsegek; a' várasok közül vagy Frankfurt, vagy Augspurg projectáltatnak.

A' már uralkodó Würtenbergi hertzeg *Fridrik Eugen*, első szökött fiával *Fridrik Wilhelm* együtt *Májusnak* 27-dikén mentek *Stutgárdiába*, holott rendkívül való örömmel és tapsolással fogatattak a' lakosok által. A' múlt hólnapban esett *Lipsiai* vásár sokkal népesebb 's hasznosabb vólt a' kereskedőkre nézve, mint sem eleinte reménylették, kiváltképen való jó vásárok vólt a' manufakturistáknak, és posztó kereskedőknek, az utólsóbbaknak semmi portékájok nem maradt, a' Fr. és Helvetus agensek minden fajn, és vastag posztókat fel szedtek.

Olasz Ország.

Bessroy Frantzia nemzeti képviselő, és *Duprat* Generál adjutáns több Fr. hadi tisztekkel együtt *Génuába* mentek a' múlt hólnapnak 18-ikán követett éjjel, és mingyárt akkor az ott múlató Frantzia ministerhez *Villárshoz* hivattak. Mioka légyen sietséggel lett oda meneteleknek, bizonyosan nem tudatik. Néhányan gyanityák, hogy

az *Alessandriai* környékén táborozó számos Aus-
triai seregek adtanak légyen arra alkalmatossá-
got, mellynek valóságát az által kívánnyák pró-
bálni, hogy az Olasz Országi Frantzia ármádiá-
nak fő vezérje *Kellermann* Generális három ba-
talliont parantsolt *Vádo* mellett az Alpesekre mar-
sirozni, imitt amott, a' hol tudnillik gondollyák,
hogy által ronthatná az Austriai ármádia, sűrű
batteriákat készítetni, 's azokat számos ágyúk-
kal meg rakatni. A' Császári Királyi forpostoknak
Commendánsa *Rückkavina* Generál Majór vezér-
lése alatt, *Kajrótól* nem messze *Degó* alatt egy
tábor hely méretett ki, mellybe *Ternyei* Gene-
rál Majór *Aquiból* a' múlt hólnapnak 31-ikén *An-
ton* Fő hertzeg regementjéből két batalliont, *Stras-
soldóéből* kettőt, *Nádastiéből* kettőt, *Brechainvil-
léből* egyet, és a' *Mészáros* Ulánus regementéből
egy divisiót vezetett. Az ezen avantgardéhoz
tartozott három Horváth batallionok a' *Gyulay*
szabad seregével együtt forposton maradtak. —

A' *Tuloni* utolsó zenebonáról, mellyről a'
múlt kedden költ Kurirunkban mi is emlékezetet
tettünk, ekként beszél egy *Génuai* levél: *Souliers-
ben* úgymond egy *Tulontól* két mélföldnire fekvő
várasatskában igen sok emigránsok és Rojalisták
gyüllöttek öszve, fel fegyverkeztek, magokat bé-
sántzolták, és hat ágyúkat vettek magok mellé.
A' szabadtság fáját ki vágták, fejer zászlót ütöt-
tek ki, és *XVII. Eajost* kiáltották ki királynak.
Fülökbe menvén e' dolog a' Tuloni fegyveres pol-
gároknak, *Souliersbe* marsirozták, és *Majusnak*
21-ikén véres eggyütt való tsatazások után rész sze-
rént öszve kontzolták, rész szerént pedig széllyel
üzték az emigránsokat és rojalistákat. *Tulonba*
lett vizsgálta térések után azt kívánták az ott lévő
nemzeti képviselőktől, hogy a' már nagy szám-
mal magokat mutogató Rojalistákat fegyveres
kézzel nyomják el. A' nemzeti képviselők egész
készségeket mutattak kívánságoknak tellyesítésé-
re, és azzal biztatták őket, hogy legottan kurirt

fognak *Marsiliába* küldeni 's onnan egynéhány batalliont hivatni a' támadott zenebonának megfojtására. A' kételkedő polgárok utánna eredtek a' kurirnák, és utól érvén el vették tőle a' *Marsiliai* nemzeti képviselőknek küldetett leveleket, mellyeknek következendő foglalattyok vala: Küldgyetek, *úgymond Marsiliai* nemzeti képviselők, egynéhány Rojalistákból, emigránsokból, és Vendeistákból álló batallionokat az itt lévő és már magokat közönségesen ki jelentett Rojalistáknak segítségekre.

A' Turini tudósítások szerént, a' *Tendai* Grófságban *Valdieri* vidékére zsákmányra ki ment Frantziaságot, a' lárma harang szóllására öszve futott fegyveres parasztok meg támadtak, és nemcsak a' lopott marhákat el vették tőlök, hanem e' mellett 63 embert fogtak el közülök.

Májusnak 16-ikán próbát akart a' Pedemonti katonaság tenni, és a' *Briga*'s *Tenda* mellett tanyázó Frantziákat titkon meg nyomni, a' melly végre 5000 ember, rész szerént katonaság, rész szerént parasztság tsatolták öszve magokat, 's három colonnében marsiroztak *Limonébe*, és a' körül belől fekvő tetőkre. De mivel mindenütt vigyázó szemekkel vólt, magát keményen bé sántzolta, és nagy számmal is vólt az ellenség, kéntelenek vóltak egynéhány puska lövés után, minden vég nélkül visszafizta térni.

A' Frantziák tronfot tronfal akarván visszafiztsapni, *Májusnak* 21-ikén, 700 emberrel három colonnében ki indúltak a' *Limonei* völgyben tanyázó Pedemonti örálló seregek ellen. A' két colonne, a' *Bufai* és *Morelli* tetőkről kemény tüzet adott a' Pedemontánusokra, a' mellyet szerentsésen ki állották és vizonozták ezek, azonközben *della Parris* helységbe ment a' harmadik colonne olly reménységben lévén, hogy mig amazok együtt tsatáznak, ök jól meg rakhattyák magokat furázssival; de koránt sem érhettek el fel tett

széllyokat, mivel eleikbe menvén a' *Nizzardi* vadászok velek üstökbe kaptak, és minekutánna egynéhány emberből ki lötték volna a' lelket, vízfíza hajtották a' prédára ásező Frantziáságot.

A' *Col de Monte* mellett, Máj. 12-dikén történt tsatában, mellyről ennekelötte mi is emlékeztünk, a' 9 hadi tizteken és 230 köz emberen kívül, 63 menekedhetek meg a' haláltóla' *Pedemontánusok* közül, e' mellett 12 ágyú, egynéhány munitziós szekér és lisztes magazinumok estek az ellenség markába.

Néhány hetektől fogva igen sok eleséges hajók mentenek bé a' *Livornói* kikötő helybe, melly által szembe ötlöképen meg óltsodott az élet. — Egy *Májusnak* 27-ikén oda jutott *Anglus* fregátta azt a' hirt vitte, hogy annakelőtte ötöd nappal *Maone*, és a' *Frantzia* tengeri partok közt vólt a' *Hotham* admirál flottája. Úgy igyekezett a' *Tuloni* kikötő helyben lévő *Frantzia* flotta, hogy minekelötte *Langára* admirál 8 Spanyol hadakozó hajókkal segítségekre menne a' Britusoknak, *Hotham* admirált meg támadhassa; hanem az utólsó *Tuloni* zenebona miatt ki nem repülhetett, és így elszalasztotta azt a' kövér madarat, mellynek előre ki tépte a' tollait, de nem kezével, hanem csak szájával.

A' Párisi utólsó zenebona előtt, igen sok *Frantzia* emigránsok mentek *Génuából* hazájokba, nem gondolván az ellenek adott kemény parancsolatokkal.

Spanyól Ország.

Egy *Májusnak* 12-ikén költ *Madritti* levélből ezeket olvassuk: "Itten ugyan igen sokat beszélnek a' *Frantzia* nemzettel való békességes alkudozásról; sőt némelleyek nagy summában is fogadni akarnak, hogy *Juniusnak* végéig békességünk fog lenni: a' környüüllások mindazáltal, és

a' hadi készülétek úgy mutatták, hogy még ez idén véres csatázások fognak köztünk és a' Frantziák közt esni. *Katalóniában* már is el kezdődött az ellenségeskedés, holott *Urrutia* Generál a' Frantziákkal öszvetsapott. A' *Biskájából* és *Navarrából* jött levelek erősítik, hogy ottan rendelkezet tettek a' Frantzia vezérek *Pámpelónának* formális ostromlására. Azomban *Sangró* hertzeg is, kinek gondviselésére vagyon azon erősségnek védelmezése bizattatva, semmi jó eszközöket el nem mellöz annak meg tarthatása, és az ellenség fel tételének meg gátlása végett. Egész Spanyól Országban királyi parantsolat küldetett a' recrú táknak ki szedetésekre, és a' héjjános seregeknek egészítetésekre. *Urrutia* Generál sok bölts de kemény törvényeket tsinált a' hadi fenytéknek fel állítására. E' mellett azt prédikáltattya a' föld népe közt a' kaputzinus rendből való regement-beli káplánok által, hogy istenhez, hazájokhoz, Fejedelmekhez, és magok iránt való kötelességek szerént kötelesek légyenek mindnyájan fegyvert fogni, és a' vallást 's birodalmat hathatósan védelmezni. *Langára* és *Gravina* Spanyol admirálok, kiknek öszve kaptolt tengeri erejek 26 linea hajóból és 4 fregattákól áll, a' *Rosas* és *Collioure* közt lévő vizekben vigyáznak. A' *Cadixi* kikötő helyben két hadakozó hajók, úgymint *Európa*, és *Sán Carlo* futottanak bé, mellyek 9 millió 773 ezer 589 piastert hoztak magokkal *Havanából* és *Vera-Cruzból*.

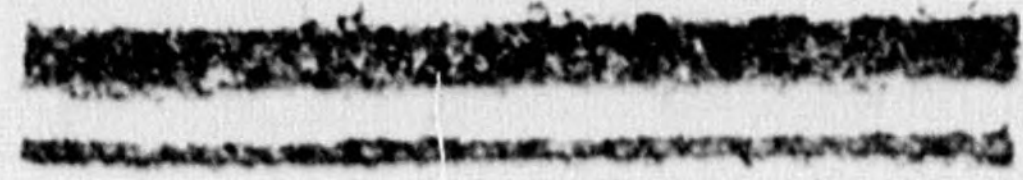
Frantzia Ország.

A' Párisi utóltó veszedelmes zenebonának leg főbb indító okai *Cambon* és *Thuriót* vóltanak, a' kik látván, hogy nem bóldogúlhatnak fel tételekben, jókor elébb állottak, és még kkorig sem lehetett őket kézre keríteni.

Három nevezetes környülállásokat közlünk az Olvasó Publicummal ezen zenebonáról. *Első*

ez, hogy minekutánna a' zenebonáskodók a' Convent palotájába bé rontottak volna, környül vették az előülöt *Boissy d' Anglast*, 's így szólottanak néki: hald meg, betsületes embernek tartunk tégedet, 's ilyen emberre vagyon nekünk szükségünk, légy vezérünké, és mi engedelmeskedni fogunk tenéked; add kezünkbe azoknak a' nemzeti képviselőknek laistromát, a' kiket te a' nemzethez hűségteleneknek lenni tartasz, mi azonnal oda fogjuk őket küldeni, a' hova illik 's a' t. *Boissy* ezekre azt felelte: "Én, *ügymond*, semmi se vagyok a' Convent nélkül; én nem lehetek vezértek, itt van az én helyem, el sem is távozom ettől. Erre a' szóra minden oldalról körül vették ötöt a' hegyes dárdák; de nemtsak meg nem rettent *Boissy*, hanem ki gombolván kamisollyát, 's meg mezítelenítvén a' mellyét, így szólott a' gyilkosoknak: Lássátok mit miveltek, tudom kezetekben vagyok, ha akarjátok meg ölhetek engemet, de én veletek sohová sem megyek. Bátorságos álhatatosságán el bámúlván a' zenebonáskodók, egy újjal sem illették ötöt.

A' Florentziai követ *Gróf Carletti*, a' ki is a' több idegen követekkel együtt, a' nékiek rendeltetett különös székben egész dél előtt jelenvölt a' Convent gyűlésben, dél után is, a' midőn a' Convent tagjai már széllyel üzettek, bé menvén a' gyűlés palotájába, tsupa nadrágtalanokkal telylyesnek találta a' követek ülő székét. Mondá *Gr. Carletti* nékiek: *Lódullyátok ki innen, miénk ez a' szék.* Egy a' zenebonáskodók közül azt felelte nékie: *Most azoké, a' kik benne ülnek; elég sokáig ültetek ti itten, már most rajtunk vagyon a' sor.* *Gróf Carletti* tovább is sürgeti a' dolgot, 's magát meg nevezi, mellyet halván egy nemzeti gárdista, védelmezésére ajánlotta magát. *Nem kell nékem, ügymond Gróf Carletti, más védelmező, elegendőképen védelmez engemet az én rangom.* — Ekkor meg ragadván a' mellyét egy embertelen

nadrágtalan így szólott: *Jól vagyon Toskánai követ Uram, mond meg tehát, hová tettétek azt a pénzt, és búzáat, a' mellyett tőlünk el vettetek?* Meg ölhettek engemet, felele nagy mérgessen Gr. Carletti, de én semmit nem felelek ilyen semmirekellő emberek kérdésére; *mennyetek pokolba!* Ekkor úgy meg talzította az ötlet mellyénél fogva tartó nadrágtalant, hogy egyszeriben a' földre terült, ő maga pedig ki ment a' Convent palotájából.

Ugyan akkor a' Kózzóra ügyelő Commissióhoz akarván menni a' Svéciai követ B. Stáel, a' Caraussel piatzon meg állítatott a' kotsija, és egy ifjú pattantyús felnyitván a' kotsi ajtaját így szólott nékie: *Szálly le onnan, te is el gyalogolhatz úgy mint mi.* A' pattantyús kamarás társai közül egyik reá esmérvén B. Stáel úrra, oda ugrott, *mit tsinálsz úgymond, nem isméred é, ki légyen ez az úr? Nem tudod é, hogy a' Svéciai követ?* Erre meg dobbanván a' goromba pattantyús, bézárta a' kotsi ajtaját, le kapta süvegét, kezét nyújtott a' követ úrnak, 's így szólott: *Uram engedelmet kérek, nem tudtam ki légyen az úr. Kotsis menny tovább.*

A' fegyveres tár osztályában lakó polgárok még most is fegyverben vagynak, és a' Convent palotája körül vigyáznak. Minden nap rendes zsoldgyok, és egy font kenyerek, egy font húsok, 's egy pint borok jár. A' Marsiliában lévő nemzeti képviselők azt irták a' Conventnek Májusnak 26 ik napján, hogy a' Tulon környékén fekvő fegyveres nép az oda való pártosoknak le tsendesítésekre és meg büntetésekre ment.

Az Isteni tiszteletnek szabados gyakorlása véget ismét decretumot hozott a' Convent, mellyben azt rendelte, hogy minden megyéknek szabad legyen előbbi templomaikban, ha még el nem adatnak, és más közönséges helyeken is öszve gyűleni és imádkozni; hogy azon templomok vilzsa

adattassanak nékiek, 's ö magok költségeiken meg építhessék, úgy mindazáltal, hogy senki se kifizerítsenek a' költség adásra; hogy Párisnak minden osztályaiban egy egy templom legyen, és minden valláskülömbsege nélkül szabad legyen azokban az Istent tisztelni; hogy csak azoknak a' papoknak engedtessek meg papi szolgálatot tenni, a' kik a' respublika törvénye alá vetették magokat; a' ki által hágja e' parantsolatot, ha pap is, ha polgár is, ezer livrát fizessen büntetésül.

Elegyes Történetek.

Gróf *Herczberg Evald Fridrik* Prussiai Status minister, és a' Berlini tudományok akadémiájának Curatora, néhai második *Fridrik* királynak egy leg kedvesebb embere és barátja, Berlinben, a' múlt hólnapnak 27-dikén életének 70-dik esztendejében meg halálozott. *Selle medicinae* Professor urat titkos tanátsosi titulussal ajándékozta meg a' Fels. Prussiai király. *Abrahamson* Berlini híres medailleur, egy medalliát, az az, emlékeztető pénzt készített *Henrik* Pr. királyi hertzeg születésének 70-ik emlékeztető napjára, mellynek egyik oldalán a' hertzegnek képe, a' másíkan pedig ezen felül irás vagyon: *Non senex pro Patria*, az az, nem öreg a' Házának. — A' *Magdeburgban* tartatott Frantzia foglyok *Duisburgba* küldettek fel váltás végett. A' Pétersburgi és Londoni udvarok közt végbe ment szoros aliantziát mind a' közönséges, mind a' magános levelek erősítik. *Hamburgban* világosan ki jelentette az Orosz követ *Grósz* úr az oda való Tanátsnak. A' Fr. fegyver által el foglaltatott Német Országí tartományokban Commissáriusokat küldött a' Párisi Convent a' parantsolatott contributionának hová hamarább lejendő bé gyűjtésére. *B. Bartenstein* *Regensburgból* *Báselbe* fog menni. *B. Staelnek* közbenjárására minden Frantziák által el vétetett kereskedő *Svecus* hajók el botsáttatnak, és portékáiknak árra is meg fizettetik. *Corvinus*

úr a' Bâselben lévő Prussiai követségnek titoknokja onnan Párisba ment. Hogyha a' Német Birodalom és Frantzia nemzet közt békesség nem lézen, három helyen igyekeznek a' Frantzia Ré-nusi ármadia ezen a' folyó vizen által jöni. — B. *Hardenberg* Pr. minister hofszas conferentziát tartott Gr. *Lehrbach* Cs. K. és *Albini* Moguntziai ministerekkel Frankfurtumban. Hogy a' jó reménység hegyét (*Promontorium bonae Spei*) el foglalták volna az Anglusok, meg nem bizonyítatik, annyit mindazáltal némelly levelekből olvasunk, hogy az oda való kormányozó nagy hajlandósággal legyen a' Brittusokhoz. A' *Toursi* Frantzia Érsek Hamburgban meg hólt. A' *Clermonti* püspök, és *Choiseul* hertzeg *Altonában* tartózkodnak; az utulsóbb *Dünkerkából* szökött el, ott hagyván *Damas* Grófot, és több Anglus posta hajókon Frantziák által el fogatott Frantzia nemeseket, a' kik annakutánna tsak ugyan szabadosan botsátattak egy *Florián* névű úron kívül, a' ki világosan meg vallotta, hogy ő azért emigrált hazájából, hogy hadakozhasson királya mellett. *Moguntziának* környékén nagy mozdulások tapasztaltattak *Májusnak* utolsó napjaiban a' Cs. Kir. ármádiánál, de még eddig semmi követke-zések nem vólt a' készületeknek. — O *Hara* Anglus Generális, a' ki Tulonnak vissza vétetésekor el fogatott, kavalléri parolájára el botsátattott. — A' Batavusokkal kötött szoros alliantziáért nagy ditséretet nyert *Sieyes* abbas. — A' Con-vent védelmezésére egy 2400 főből álló testörző sereg fog fel állítatni, mellybe minden brigáda hat szép embert, és ollyakat fog küldeni, a' kiknek igaz hazafiúi szeretetek közönségesen tudva vagon.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyében 6-ta Junii Nemtsak a' Frantzia, Anglus és Német, hanem a' Magyar

nemzetben is találtatnak olly nagy tudományú férfiak, a' kiknek ha elegendő ösztönök, és értékek vólna, gyakorta sok szép találmányokkal bődögíthatnák hazájokat. — *Chappe* úrnak igen hasznos találmányát a' *Telegrafus* Németországban, Angliában, Svéciában, és másutt is másolták a' tudósok, a' mint erről az el múlt esztendőben ottan ottan emlékezett a' Magyar Kurir. T. P. Szablik úr, a' N. Károlyi Gymnásiumban a' természeti tudománynak közönséges Tanítója, legközelebb olly alkalmas *Telegrafus* készített alkotmányban, hogy azzal különbkülönbféle szegleteket lehet nagy frissességgel ábrázolni. Minden szegletnek egy egy betűt rendelt, mellyekből egynéhány szempillantások alatt bizonyos megszűzésre lévők egész levelet lehet öszve állítani. Bizonyosan lehet mondani, hogyha nagyobb alkotmányban el készítettne ez a' *Telegrafus*, megszűze földre is lehetne vele értekezni és nagy hasznát venni. Az említett Professor úr hasznos találmányának sok szerentsét és mecénásokat kívánunk.

Báts Vármegyében 15-ik Máji. A' Fels. Magyar Helytartó Tanátsnak, múlt Januáriusnak 27-ikén, minden N. Vármegyékhez intézett kegyelmes levelében parantsoltatik, hogy minden megyékben készitessenek olly hasznos dietética, és könnyű szerrel orvosló régulák, mellyek minden környéknek levegő égéhez, és a' lakosoknak természeti tulajdonságaikhoz 's szokásaikhoz alkalmaztattak légyenek, 's ezeknek öszve hasonlításokból készitessék annak utánna egy olly közönséges orvos könyvetske, melly szerént az Országnak lakosai, nevezetesen azok, a' kik nem minden órában futhatnak a' belső és sebgyógyító Orvosokhoz, intézhessék életeket, fordíthassák el a' reájok következhető nyavalyákat, sőt a' kisebb betegségekben önnön magok is segíthessenek magokon.

Nemes Bács Vármegyében, a' közelébb múlt Májusnak 11-ik napján tartatott, Zombor Szabad Kir. városban, a' Vármegye házánál, az ezen végre ki rendeltetett deputatió, azon megyében lakó sallarisátus belső, és seborvosoknak jelenlétekben, ugyan azon megye rendes Doktorának Bück József úrnak eiöülése alatt, a' ki azon alkalmazossággal olly szép és hathatós oratiót mondott deák nyelven, hogy azt méltónak lenni itéltük az egész házában való közönségessé tételre. Ez az Oratio ekképen vagyon:

Viri! Collegae! Amici!

Felix sane ille est populus, cujus Rex, et publicae rei ministri, dum unitis viribus in communi felicitate procuranda constanter desudant, eo possunt, sciuntque pertingere, ut Religio, securitas tam personalis, quam aquirendi, ac quae sudore parta sunt retinendi, et sanitas in tuto collocentur. Si quis populus criticis his temporibus in Europa gloriari potest: nos certe non vane in Hungaria, partibusque ei adnexis gloriari possumus, quod nobis de arcana Dei providentia et Reges, et rei nostrae publici ministri tales obtingerint, sub quorum regimine tam Religionem pro viribus defendi, quam Scientiam Medicam augeri, securitatemque personarum, ac fortunarum nostrarum crescere, et vidimus hucusque, et videbimus Deo favente in futurum luculentius.

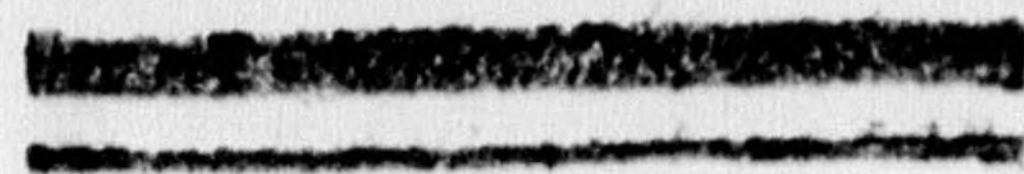
Nolo commemorare hic ea, quae propius ad Religionis et rei civilis ministros pertinent; id unice preaterire non possum, quod cum instituto nostro intime conjunctum est. Medio Excl. Consilii R. Locumtenentialis Hungarici, de dato 27-a mensis Januarii a. c. Benignam intentionem Regiam Incl. Comitatus intimatam audite. (hic perlectum est Intimatum Excl. Consilii Regii Locumtenentialis.)

Advertistis indubie, ex quo haec fonte scaturiant, nempe pro conservanda, reparandaque sanitate corporum, et quae cum hac intime juncta est, felicitate populi procuranda, vigilantis Senatus Academici, Facultatis Medicae Hungaricae, cum Magnifico ac Clarissimo Domino Consiliario, et Incl. Regni Hungariae Proto-Medico, sub praesidio, ac praepotenti protectione Serenissimi Regii Principis, Incl. Regni Hungariae Palatini propositionem Suprema Regia voluntate roboratam, II. SS. et OO. hujusce etiam Comitatus Bacsensis eo fine Excel. Consilium Regium Locumtenent. Hungaricum transmitters dignabatur, ut quae in plano sanitatis pro exteris provinciis accomodato saluberrime effectui mancipata sunt, Regno Hungariae, partibusque ei adnexis accomodarentur, atque effectui manciperentur.

In partem etiam utilissimi hujus laboris vocamur idcirco omnes, ut quaestiones ad rem sanitatis pertinentes, responsaque quaestionibus accomoda sollicite connotemus, quo ex collectis elucubrationibus Instructio popularis pro conservanda reparandaque corporum integritate elaborari queat.

Felices profecto nos vel ideo, quod post diuturna tristia Scientiae Medicae in hisce partibus fata in epocham illam felicem inciderimus, quae generis humani conservationem, reparationemque inquirere magnis studiis, paribusque passibus adnititur.

Feliciores adhuc, quod nobis in hocce Incl. Comitatu, cujus Supremus Moderator una Supremus Rei Litterariae amator ac protector est, in cujus gremio viri maximorum in Hungaria virorum aemuli, aequi rerum aestimatores copiosi degunt, faverit fortuna palam faciendi, quod et

hac quoque nostra serviendi promptitudine simus, porroque esse velimus reales amici generis humani.

B é c s.

A' Fels. Sax-Tessini Kir. hertzeg *Albert*, és *Maria Kristina* fő hertzeg asszony, a' múlt szombaton szerentsésen ide érkeztek a' Német Birodalomból, holzszas távól lételek után. — Felső és Alsó Suranyi Gróf *Zsigrai József* urat, a' Felső Magyar Helytartó Tanátsnál volt titoknokot, a' minap meg büntetett Gr. *Zsigrai Jakabnak* testvérét, a' Fels. Kir. udvari Magyar Kancelláriánál való udvari Titoknokságára emelte Fels. Királyunk.

* * *

A' 6, 66, 116, 161, 218, 393, 454, 562, 566, és 584-ik numerusú coperták alatt járó Magyar Kurir Erd. Olvasóinak a' mai Póstán küldöm a' Magy. Almanakot — Azoknak is, a' kik a' minyárt le folyó fél esztendőben a' Magy. Kurirt nem olvasták, de a' jövő fél esztendőben olvasni kívánnyák, fogok egy egy nyomtatványt küldeni.

D. D. S.